

Handläggare
Åsa Mårtensson
Miljöinspektör

Diarienummer
2017-000314

Haglunda maskin AB
Tommy Petersson
Knäppingegatan 15
387 96 KÖPINGSVIK

Föreläggande om försiktighetsmått i verksamhet på fastigheten Haglunda 12:1

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar, med stöd av 26 kap 9 § miljöbalken, under förutsättning att gammalt beslut från Länsstyrelsen i Kalmar först återkallas, att förelägga Haglunda maskin AB (556375-8209), såsom fastighetsägare och verksamhetsutövare på fastigheten att i den fortsatta verksamheten iakttä följande försiktighetsmått:

Djurhållning

1. Djurhållning får bedrivas med högst 399 djurenheter. Djurhållningen omfattar sammanlagt 267 djurenheter, varav 200 mjölkkor, enligt inlämnad ansökan.
2. Prövningsprocess för ansökan om tillstånd för produktionen är påbörjad då planer finns på utökning, samt hopslagning av två verksamheter, vilket medför ett djurantal som överskrider 400 djurenheter för totala produktionen.

Buller

3. Buller från den dagliga verksamheten på gården får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än vad som anges i Naturvårdsverkets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller (rapport 6538, 2015).

Kemiska produkter och farligt avfall

4. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spridning av produkt eller avfall ut i omgivningarna inte sker. Förvaring ska ske på kemikalieresistenta, täta underlag utan golvbrunnar eller andra avlopp, belägna under tak. Flytande produkter och farligt avfall ska förvaras inom invallning. Undantag från detta utgör kemisk produkt som används i mindre mängd direkt i anslutning till förbrukningsställe, samt ensileringsmedel som får förvaras på platta med anslutning till gödselbehållare.
5. Påfyllning och tillredning av kemiska bekämpningsmedel ska göras på biobädd eller på platta med avrinning till gödselbehållare eller motsvarande. Påfyllning i fält kan accepteras om mobil tankvagn med vatten används och påfyllning sker på olika delar av åkermarken. Sprutan ska parkeras på en ur läckagesynpunkt säker plats (platta eller biobädd) då den inte används.

5. Spridning av bekämpningsmedel ska endast ske med av Jordbruksverket godkänd spruta, dvs en spruta som uppfyllt kraven i genomfört funktionstest.
6. Behörighet och tillstånd från Länsstyrelsen krävs för användning och hantering av kemiska bekämpningsmedel.
7. Tillstånd krävs för spridning av kemiska bekämpningsmedel inom kommunala vattenskyddsområden.
8. Utrustning för tankning, cisterner, behållare, olja från vakuumpumpar m.m. får ej ge upphov till spill eller läckage till mark eller ytvatten. Detsamma gäller vid påfyllning och tankning av fordon.

Gödselhantering och lagring

9. Lagringsutrymmen för minst 8 månaders produktion av stallgödsel inklusive strömedel från hela djurhållningen ska finnas tillgängligt. I lagringsutrymmet ska även vattentillskott i form av spill-, disk- och rengöringsvatten samt nederbörd som faller på hårdgjorda ytor som avvattnas till gödselbehållare ingå.
10. Spridning av flytgödsel i växande gröda bör företrädesvis ske med släpslangsteknik, myllningsaggregat eller likvärdig teknik, som innebär att gödseln placeras direkt på marken eller i marken.
11. Om spridning av flytgödsel utförs med annan metod än nedmyllare får spridning inte ske lördagar, söndagar, helgdagsaftnar och helgdagar inom områden där särskild hänsyn måste tas till bebyggelse.
12. Tillstånd krävs för spridning av flytgödsel inom kommunala vattenskyddsområden.
13. Tidpunkten för spridning av stallgödsel ska anpassas till sådana väder- och vindförhållanden som minskar risken för luktolägenheter och ammoniakavgång.
14. Flytgödsel som sprids på obevuxen mark ska brukas ned inom fyra timmar från spridningen.
15. Mineralgödsel, stallgödsel eller andra organiska gödselmedel får ej spridas under tiden 1 november - 28 februari.
16. Gödsling får inte ske under tiden 15 oktober - 1 april på åkrar där risk för översvämning föreligger, både frekvent och mer sällan.
17. Kvävegödsling till höstsäd med flytgödsel, urin eller handelsgödsel får inte ske under tiden 1 juli - 28 februari.
18. Vårplöjning ska tillämpas på jordar med en lerhalt <15%.
19. Gödslingsplan för växtodlingen ska upprättas för att fastställa optimala gödselgivor. Gödselgivor anpassas efter aktuell markkarta och analys av flytgödselns växtnäringsinnehåll.
20. Spridning av gödsel får inte ske så att vattentäkt kan förorenas. Spridning av stallgödsel närmare enskild vattentäkt än 50 meter får inte ske utan tillsynsmyndighetens medgivande.
21. Drivningsgångar och bete ska utformas och skötas så att förorening av yt- eller grundvatten inte kan ske. Betesareal för de mjölkande korna ska minst ha 80 % växttäck och vara tillräckligt stort så att samtliga mjölkande kor kan vistas där under minst 6 timmar per dygn under betesperioden.
22. Påfyllning av gödselspridare ska utföras så att risk för vattenförorening inte uppstår. Transport av gödsel ska ske så att spill av gödsel på väg inte uppkommer.
23. Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallar, pressvatten från plansilo, och avlopp från mjölktrum ska samlas upp i gödselbehållare eller annan behållare som väl rymmer den uppkomna volymen. Detsamma gäller förorenat vatten från hårdgjorda ytor, spolplattor etc. Utspridning av det förorenade vattnet ska ske på åkermark.
24. Dagvatten ska avledas så att förorening av yt- och grundvatten inte kan ske.
25. Spridning får inte göras så att utspridd gödsel kan hamna i eller avrinna till vattenområde (å, dike, bäck, kanal, sjö etc).

26. Skyddszoner ska finnas där naturligt skydd saknas längs vattendrag (å, bäck, kanal eller större diken) som gränsar mot spridningsarealerna och som inte har utpekats i annat beslut. Zonernas bredd ska anpassas efter risken för ytavrinning från fältet, men får inte vara mindre än sex meter breda räknat från strandbrinkens överkant. Mindre skyddszon, minst en meter bred, ska lämnas där naturligt skydd saknas längs smådiken som finns inom spridningsarealerna.

27. Skyddszonerna ska vara ständigt bevuxna med gräs. De skall också vara ogödslade och obesprutade med kemiska bekämpningsmedel.

Upplysningar

- Observera att meddelat föreläggande om försiktighetsmått enligt miljöbalken inte befriar från skyldigheten att iakta vad som i annan författning föreskrivs i fråga om den anläggning eller verksamhet som det aktuella beslutet avser.
- Framtida ändringar av lagar, förordningar och/eller föreskrifter gällande verksamheten skall beaktas oavsett meddelat beslut.
- Ändringar av anläggning eller i verksamheten, som utökad djurhållning eller förändrade arealförhållanden, kan kräva tillstånd eller anmälan enligt 5 och 21 §§ förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.
- Verksamhetsutövaren ska genom regelbundet återkommande kontroller förvissa sig om att gällande lagar och föreskrifter samt kraven enligt de angivna försiktighetsmått uppfylls. Detta beslut utgör inte något hinder för miljö- och hälsoskyddsnämnden att i senare tillsynsändan föreskriva om ändrade eller ytterligare försiktighetsmått för verksamheten om så skulle behövas.
- Avfallsförordningen (2001:1063) innehåller bestämmelser om hantering av avfall inklusive farligt avfall. Minimera uppkomsten av avfall, återanvänd i första hand och i andra hand återvinn avfallet, t ex genom materialåtervinning eller energiutvinning. Deponering av avfall ska i möjligaste mån undvikas.
- Enligt 26 kap 19 § miljöbalken skall den som bedriver miljöfarlig verksamhet fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att förebygga miljöpåverkan. Utövare med verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig skall följa bestämmelserna i förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll.

Redogörelse av ärende

Haglunda maskin AB inkom 2017-03-16 med anmälan om miljöfarlig verksamhet, gällande djurhållning på fastigheten Haglunda 12:1. Anmälan har kompletterats, samt skickats på remiss till Länsstyrelsen i Kalmar.

2017-03-27 inkom remisser på två C-anmälningar till Länsstyrelsen i Kalmar efter det att ansökningarna bedömts vara kompletta, enligt Samhällsbyggnadsnämnden i Borgholm. Den ena gällde djurhållning på fastigheten Haglunda 12:1, och den andra gällde djurhållning på fastigheten Knäppinge 10:1. C-anmälningarna avsåg två djurhållningar som sedan 2014 varit under miljöprövning av miljöprövningsdelegationen i Kalmar enligt 9 kap MB. Ifall produktionsenheterna slås ihop finns planer både för en utökning av mjölkorna genom en förlängning av befintligt mjölkstall, samt en ny stallbyggnad för ungdjur. Borgholms kommun har kompletteringsgranskat ärendet och lämnat ett yttrande i maj 2015.

Miljöprövningsprocessen enligt 9 kap miljöbalken fortgår. Tills dess miljöprövningen är klar senareläggs planerad utökning av antalet mjölkor, liksom hopslagning av produktionsenheterna. Vid lokaliseringen för anläggning av ett nytt ungdjursstall, i

syfte att samla ungdjuren på en plats, behövdes dispens för att få flytta en stenmur. Ansökan om dispens har nyligen lämnats in till Länsstyrelsen i Kalmar.

Lagstöd

- Miljöbalken (1998:808)
 - 1 kap 1 § (Hållbar utveckling)
 - 2 kap 2 § (Kunskapskravet)
 - 2 kap 3 § (Bästa möjliga teknik)
 - 2 kap 4 § (Produktvalsprincipen)
 - 2 kap 5 § (Hushållningsprincipen)
 - 2 kap 6 § (Lokaliseringsprincipen)
 - 9 kap 6 § (Tillstånds- och anmälningsplikt)
 - 12 kap (Miljöhänsyn i jordbruket)
 - 15 kap (Avfallshantering)
 - 26 kap (Tillsyn)
- Förordningen (SFS 1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket.
- Förordning 1998:901 om verksamhetsutövarens egenkontroll.
- Statens jordbruksverk föreskrifter (SJVFS 2010:55) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring.
- Naturvårdsverkets författning (NFS 2003:24) om skydd mot mark och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor.
- Statens naturvårdsverks föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel samt tillhörande allmänna råd (97:3).

Motivering av beslutet

Buller

3. Buller från ventilationsfläktar och övriga fasta installationer får vid närmaste bostäder inte överstiga Naturvårdsverkets riktvärden för industri- och annat verksamhetsbuller (rapport 6538, 2015). Om så sker skall bullerdämpande åtgärder vidtas. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder (inkl fritidsbostäder) än enligt nedan:

50 dB(A) helgfria vardagar kl. 06.00–18.00
40 dB(A) nattetid kl. 22.00–06.00
45 dB(A) övrig tid

Högsta momentana ljudnivå nattetid får inte överstiga 55 dB(A).

Kemiska produkter och farligt avfall

4-8. Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel innehåller detaljerade bestämmelser om försiktighetsmått vid kemisk bekämpning till skydd för bl.a. grundvatten, vattentäkter, sjöar och vattendrag samt omgivande mark och annans egendom.

Kemikalier (desinfektionsmedel, bekämpningsmedel och petroleumprodukter) och annat farligt avfall skall lagras på tätt underlag utan avlopp och under tak, så att spridning till omgivande mark eller ytvatten inte kan ske. Flytande kemikalier och flytande farligt avfall ska även förvaras invallade. Förvaring skall ske oåtkomligt och utan tillträde för obehöriga.

Enligt 2 kap 4 § miljöbalken gäller skyldighet att undvika att använda sådana kemiska produkter som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön om de kan ersättas med sådana produkter som kan antas vara mindre farliga.

Egen transport av farligt avfall får inte ske utan att anmälan gjorts till länsstyrelsen. Anmälan ska förnyas var femte år så länge som transporterna sker. Avfall som inte skall mellanlagras tillfälligt eller återvinnas skall regelbundet transporteras bort.

Den som bedriver verksamhet där farligt avfall uppkommer får själv transportera avfallet om den mängd som transporteras uppgår till högst:

- 2 fat (400l) oljeavfall per år
- 1 fat (200 l) lösningsmedelsavfall per år
- 1 fat (200 l) färg- eller lackavfall per år
- 300 st hela lysrör eller andra ljuskällor per transport
- 300 kg använt köldmedium per transport
- 300 kg avfall från elektriska och elektroniska produkter
- sammanlagt 100 kg övrigt farligt avfall.

Cisterner med drivmedel skall stå på tätt underlag (t ex betong) och skyddas mot påkörning. Cisterner i drift skall kontrolleras av ackrediterat kontrollorgan med 6 eller 12 års intervall beroende på konstruktion. Kopia på kontrollrapporten skall sändas till Samhällsbyggnadsnämnden.

Gödselhantering och lagring

9-27. Eftersom hela Öland räknas som känsligt område ska verksamhetsutövaren tillse att marginalerna vad gäller lagringskapacitet är goda, främst med tanke på spridning av gödseln vid lämpliga tidpunkter men även med hänsyn till ökad nederbördsmängd i framtiden.

Lagringskapaciteten ska motsvara minst åtta månaders stallgödselproduktion från nötkreatur. Lagringsutrymmen för stallgödsel ska vara så utformade att avrinning eller läckage till omgivningen inte sker. Flytgödselbehållare och urinbehållare ska ha ett stabilt svämtäcke eller annan täckning som effektivt minskar ammoniakförlusterna och påfyllning ska ske under täckning.

Enligt föreskrifterna (SJVFS 2010:55) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring får stallgödsel eller andra organiska gödselmedel under en femårsperiod inte tillföras i större mängd än vad som motsvarar 22 kg totalfosfor per hektar spridningsareal och år, räknat som ett genomsnitt för företagets hela spridningsareal per år under perioden.

Till de åtgärder som redan i dag kan rekommenderas vid spridning hör omedelbar nedbrukning av stallgödsel som sprids på obevuxen mark samt användning av slangspridningsaggregat eller liknande vid spridning i växande gröda.

Faktorer som väder, vind, spridningsteknik samt snabb nedbrukning av gödseln påverkar i hög grad avgång av ammoniak och därmed även den upplevda luktförnimmelsen från gödselhanteringen. Vid spridning i nära anslutning till detaljplanlagt eller tätbebyggt område ska stallgödsel som sprids på obevuxen mark brukas ned inom 4 timmar från spridningen.

Eftersom verksamheten bedrivs i ett föroreningskänsligt område där det är särskilt angeläget att minska kväve- och fosforförluster från växtodlingen, ställs krav på åtgärder för att minska näringsförlusterna till vatten med inriktning på anpassning av gödslingen till grödornas behov och begränsning av höstspridning av stallgödsel, liksom vårplöjning som också leder till minskad kväveutlakningen. Förluster av växtnäring är betydligt mindre från en permanent bevuxen åkermark jämfört med åkrar vars jord årligen bearbetas.

Analysering av jordens näringsinnehåll i form av markkartering skapar möjlighet till anpassad gödsling på skiftesnivå. Det är rimligt att spridning av gödsel sker enligt en årligen upprättad gödslingsplan, baserad på aktuell markkarta och analys av gödselns innehåll av växtnäring.

Att anlägga ständigt, med gräs och på sikt helst även med träd och buskar, bevuxna skyddszoner längs öppna diken och andra vattendrag och sjöar är en åtgärd som ur många aspekter har en positiv inverkan på vattendraget och dess omgivning. Markområdet närmast vattendraget har ett avgörande inflytande på vattendragets ekologiska status i såväl skogs- som jordbruksmark. Kantzonen påverkar bland annat solinstrålning, temperatur, pH, tillflödet av partiklar, näringsämnen och gifter, samt näringstillgång. Det är därför viktigt att hänsynsåtgärder vidtas vid bruk i eller intill kantzoner till vattendrag.

Yttranden

Länsstyrelsen meddelade 2017-04-05 att ärendet för miljöprövning var i slutet av prövningsprocessen och snart skulle kungöras, samt skickas på remiss till Borgholms kommun. Länsstyrelsen önskade besked om Borgholms kommuns ställningstagande i ärendet. Samhällsbyggnadsnämnden i Borgholm svarade att avsikten hade varit att godkänna C-anmälningarna, men om Länsstyrelsen gjorde bedömningen att miljöprövningen i stort var klar hade Borgholms kommun inga invändningar i ärendet.

Kopia

Länsstyrelsen i Kalmar

Bifogas

Delgivningskvitto

Besvärshänvisning

Avgift

Samhällsbyggnadsförvaltningen tar ut en avgift enligt gällande taxa för handläggning av ärendet. Taxan är timbaserad (1 timme à 857 kr) och är fastställd av kommunfullmäktige i Borgholms kommun. Avgiften betalas mot faktura.

Borgholms kommun

På uppdrag av Samhällsbyggnadsnämnden

Åsa Mårtensson

Miljöinspektör